

undervisningskøler og paa den anden Side et Institut eller Academie, eller hvad man vil kalde det, hvor Videnskabsmænd kunne leve for Videnskabens Fremme. Dertil ere vi for smaa; de enkelte Mænd, der ansættes ved Universitetet, maae til samme Tid være videnskabeligt dannede Lærere — og det ofte i Ordets egentlige Forstand — og Videnskabsmænd i Ordets høiere Betydning; det er ikke muligt at affondre disse to Ting; den, der skal være en god Lærer, maa tillige være Videnskabsmand, og Videnskabsmændene kunne hertilands ikkun ganske undtagelsesviis blive stillede saaledes, at de ere frie for alle de daglige Besværligheder, der følge med det jævne Universitetsarbejde og udelukkende leve for Videnskaben. Staten maa og vil fordre særligt dagligdags Undervisningsarbejde af dem paa mange Maader. Naar den ærede Landstingsmænds Hørsfor meente, at det var en Følge af Culturens hinværende Udvikling, at der ikke længe ved Universitetet kunde være Spørgsmaal om at meddele Stoffet — jeg udtrykker mig i al Korthed, ligesom det da ogsaa blev fremført i al Korthed fra det ærede Medlems Side —, saa siger jeg, at denne Forskel kan ikke fastholdes i Gjennemførelsen. En Videnskabsmand former sit Stof, og ved Stoffets Meddelelse meddeleer Videnskabsmanden den Videnskab, han skal foredrage; han fremsætter Stoffet, og derved omdanner og forvandler han Stoffet, ligesom hans hele Charakter og Virksomhed igjen til en vis Grad bliver bestemt af hans Tilhørere og dem, han arbejder med og for. Meddelelsen af Stoffet og Formen, hvor det meddeles, kan — deri vil det ærede Medlem dog i Grunden vist ogsaa være enig med mig —, ikke adskilles. Den ærede Landstingsmand nævnte særligt et Punkt, hvor jeg veed, at han har megen bestemt Tro paa, at der kunde udrettes Noget; jeg sigter herved til Oprettelsen af Examenscommissioner. Jeg vil ikke sige, at det ikke slutte kunne lade sig gennemføre, men jeg siger, at skal det gennemføres, gennemføres saaledes, at det ikke bliver Jasteri, saa vil det koste mange Penge; thi det ærede Medlem maa ikke troe, at det her i Kjøbenhavn vrimer af Mænd, der kunne og ville paatage sig at være Examinatorer eller Censorer uden at erholde en anstændig Beta-

ling derfor. Det er noget af det tungeste Arbejde, der hviler paa Universitetslærerne; det er i nogle Faculteter mere end to Maanedes om Måret, der næsten udelukkende gaar med til dette sandelig ikke aandsopløstende Examensarbejde; og hvorved der dog skal vises megen Aldor, Opmærksomhed og Samvittighedsfuldhed. Altsaa, det kan være, at det er en god Tanke, den har i alt Fald noget Tilsigende ved sig, men det er en Tanke, der er kostbar i sin Gjennemførelse.

Efter disse almindelige Bemærkninger vender jeg mig til Spørgsmaalet om, hvorvidt det nu er det rette Dieblit til at nedlægge en stor almindelig Commission til at tage Underviisningsvæsenet under Ovejelse. Der er allerede af et andet æret Medlem (Madvig) gjort opmærksom paa, at, om Sligt skal nytte, afhænger for det Første af, hvorvidt der er Personer, der ere villige til i Forening at løse Opgaven. Dette er nu ikke altid Tilfældet, men selv om disse Personer fandtes hertilands i dette Dieblit, saa er det ikke sagt, at de i det givne Tidspunkt ere istand til at bidrage til Opgavens Løsning. Det kræves desuden, som det samme ærede Medlem (Madvig) ogsaa meget rigtigt mindede om, at der baade ude og hjemme er visse aandelige Betingelser tilstede, uden hvilke selv de bedste Kræfter ikke kunne samvirke. Lad mig nævne et Exempel, som jeg troer, at det ærede slyenske Medlem (Ploug) vil anerkende, at jeg her kan fremføre med nogen Ret. Det vil erindres, at der for omtrent 40 Aar siden i Sverrig blev nedsat en stor Commission til at behandle Underviisningsspørgsmaalene. Det vil erindres, at der i denne Commission sad udmærkede Mænd, flere af Sverrigs første Mænd, Mænd som Berzelius, Tegner, Algarth; der sad en Mand, som jeg troer, vi alle ville erkjende for at være om ikke den første, saa en af de første af Nordens Mænd i det 19de Aarhundrede, Gejer. Hvad udrettede nu disse udmærkede Mænd, som vare samlede i denne Commission? De afgave vel en meget interessant Betænkning; men intetsomhelst praktisk Udbytte fremkom af denne store Commissions Virksomhed, og hvorfor? Fordi der hverken i det øvrige Europa eller i Sverrig var de Betingelser tilstede, un-